

เทศน์เช้า วันที่ ๓ มกราคม ๒๕๕๒

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เราเป็นชาวพุทธนะ ชาวพุทธ.. องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม
ขึ้นมาอยู่ที่โคนต้นโพธิ์ ไม่มีอะไรเลย มีแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับโคนต้น
โพธิ์เท่านั้นนะ แต่เวลาเผยแผ่ศาสนา มา มันเป็นศาสนวัตถุ เป็นอาราม พอพระภิกษุมาก
ขึ้น ภิกษุมากขึ้นก็ต้องมีที่อาศัยใช่ไหม เพราะภิกษุไม่มีบ้าน ภิกษุเข้าบ้านไม่ได้ ภิกษุไป
นอนในที่มุงที่บังอันเดียวกับญาติโยมไม่ได้ ขนาดภิกษุด้วยกันยังนอนด้วยกันไม่ได้ จะ
นอนด้วยกันแค่ได้ ๓ คืนเท่านั้น เห็นไหม ต้องอยู่ต่างหาก

นี่ถึงมีการสร้างอาราม วัดนี้อารามิก ให้ผู้มีศีลได้จำศีล ได้อยู่อาศัย เห็นไหม มัน
เลยมีการก่อสร้างขึ้นมา แล้วสร้างขึ้นมา ถ้าเราไปติดที่การก่อสร้าง ไปติดที่ว่าสิ่งนั้นเป็น
ศักยภาพของศาสนา ศีลธรรมจริยธรรม เห็นไหม เวียง วัง นา วัดวาอารามเป็น
ศิลปวัฒนธรรม ศิลปวัฒนธรรมนี้มันออกมาจากไหน มันออกมาจากศาสนา ศาสนธรรม
นี่ศีลธรรมจริยธรรมตกผลึกขึ้นมาภายในหัวใจ

แล้วหัวใจนี้ ช่างศิลป์เห็นไหม จิตใจเขาอ่อนโยน จิตใจเขาเป็นศิลปะ เขาทำ
ออกมาเป็นงานศิลปะเอาไว้เป็นเรื่องโลกๆ เป็นวัตถุไง สิ่งที่เป็นวัตถุนะ เรามาวัดมาวา
กัน เรามาเพื่อความสงบของใจ เรามาหาความสงบกัน เรามาทำความสงบของใจ เห็น
ไหม ครูบาอาจารย์ท่านสอนนะ ต้องทำความสงบก่อน พอจิตสงบขึ้นมา ปัญญาที่เกิดจาก
ความสงบนั้นจะเป็นโลกุตตรปัญญา

ปัญญาที่เกิดจากที่เราเป็นความคิดกันอยู่ มันเป็น โลภียปัญญา ถ้ามันมีการศึกษา มี
การเล่าเรียน มันจะเป็นศีลธรรมจริยธรรม มันเป็นความตกผลึกของใจ ใจเป็นผู้รับไว้ใช่
ไหม คิดดีคิดชั่ว เห็นไหม กรรมดีกรรมชั่ว มโนกรรม สิ่งที่มีโนกรรมเกิดขึ้นมาเป็นจริง
เป็นนิสัย เป็นอำนาจวาสนาบารมี คิดดีทำดี สิ่งต่างๆ มันจะเป็นความดีขึ้นไป คิดชั่วทำชั่ว

สิ่งที่เป็นความชั่วนั้นมันก็จะฝังลงที่ใจ มันเป็นจริต เป็นนิสัย เป็นความคิดตกผลึกในหัวใจไป

แต่ถ้าจิตมันสงบเข้ามาละ จิตมันสงบเข้ามาเพื่ออะไร เพื่อความสงบนะ ทำความสงบของใจเข้ามา จิตสงบเข้ามานี่มันเป็นสากล มันเป็นสัมมาสมาธิ มันเอาเป็นปัญญาได้ สิ่งที่เป็นปัญญานะ นี้คุณค่าของทำความสงบของใจ มันมีคุณค่ามากนะ ถ้าใจสงบแล้ว มันจะนิ่ง ความนิ่งของใจ เห็นไหม เราจะไม่เดือดร้อน เราจะไม่เผ่นไปกับโลก แต่ถ้าจิตมันไม่นิ่ง เห็นไหม

คูลี เราอยู่นี่นะ มีคนเขาเอาของมาถวายมาก เขาเอามาเป็นถาดๆ เลยนะ เป็นพระบรมสารีริกธาตุ บอกไม่เอา! ไม่เอา! เมื่อวานก็มา เมื่อวานเอาพระบรมสารีริกธาตุมาให้ บอกไม่เอาหรือ

บอกว่าถ้าจะให้ ถ้าให้เรา เราก็ให้ญาติโยมต่อไป เราก็แจกต่อไป เราไม่เก็บไว้หรือ

เขาบอก “เฮ้ย.. วัดทำไมไม่ทำที่เคารพบูชาหรือ ทำเจดีย์ให้เขากราบไหว้บูชา”

นี่ใจวัดดู วัตถุใครก็หาได้ สิ่งที่ได้ เห็นไหม พระบรมสารีริกธาตุ พระธาตุนี้ เคารพบูชาใหม่ เคารพบูชา เคารพบูชาแล้วนี่มันเป็นวัตถุใช่ไหม? เราต้องรักษาใช่ไหม?

แต่ถ้าเราเป็นสาธุชน เป็นวัดที่สมควร เห็นไหม เขาสร้างไว้ ผู้ที่สมควรสร้างเจดีย์ไว้กราบไหว้บูชามีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า พระอรหันต์ พระจักรพรรดิ เพราะพระจักรพรรดิปกครองดูแลเราให้มีความร่มเย็นเป็นสุข บุญคุณอันนี้มันมีอยู่ใช่ไหม เราได้ความร่มเย็นเป็นสุขมาจากใคร สิ่งที่มีความร่มเย็นเป็นสุขมาจากจักรพรรดิ จักรพรรดิต้องมีขุนพลแก้ว ขุนนางแก้ว ต้องเป็นธรรม สิ่งที่เป็นธรรม มันปกครองมันจะมีความร่มเย็นเป็นสุข

ถ้าไม่เป็นจักรพรรดิ ไม่เป็นจักรพรรดิเพราะอะไร เป็นกษัตริย์ ถ้าเป็นกษัตริย์ที่โหดร้ายทารุณ มันรวบรวมแคว้นแคว้นไม่ได้หรือ จักรพรรดิคือการรวบรวมแคว้นแคว้นขึ้นมาเป็นปึกแผ่น ถึงว่าเป็นจักรพรรดิ แต่กษัตริย์.. กษัตริย์นี่เป็นผู้ปกครองแคว้นแคว้น ถ้า

ปกครองดี ปกครองในศีลธรรมจริยธรรม มันก็เป็นคุณงามความดีขึ้นมา มันถึงเป็นผู้ที่สมควรสร้างเจดีย์ไว้เคารพบูชาเห็นใหม่

สิ่งที่สร้างเคารพบูชาเป็นสาธารณะประโยชน์ สิ่งที่เป็นสาธารณะประโยชน์ เราต้องเอาไปเป็นวัตถุใช้ใหม่ เราเกิดมามีกายกับใจ หัวใจอยู่ในร่างกายนี้ ถ้าจิตมันสงบเข้ามา เห็นใหม่ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพาน พระอานนท์ถามเลย บอกว่า

“ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว ถ้าบริษัท ๔ คิดถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะกราบไหว้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ไหน?”

“ให้ไปที่สังเวชนียสถานทั้ง ๔”

ที่นี้สังเวชนียสถานทั้ง ๔ นะ มันที่เกิด ที่ตรัสรู้ ที่เทศน์ธรรมจักร ที่ปรินิพพาน นั่นก็เป็นวัตถุ เห็นใหม่ เป็นวัตถุนะ ตั้งแต่สมัยพุทธกาล แล้วพอบุคคลอื่นเข้าไปเผาทำลายหมดเลย มันโดนกลบฝังดินไว้ มันพืงมาขุดค้นสมัยที่อังกฤษเข้าไปปกครองอินเดียเท่านั้นเอง สมัยที่อังกฤษเขาพืงไปขุดค้นขึ้นมา แล้วเขาขึ้นไปบูรณะมา ให้เราไปกราบไหว้บูชาเห็นใหม่

วัตถุ.. มันมีวัตถุขึ้นมา มันมีคนขึ้นมาทำลายได้ เราต้องรักษา ต้องสงวน แต่ความรู้สึกมันอยู่ในหัวใจของเราละ ความสงบ สัจธรรม มันอยู่ในหัวใจ ใครจะทำลายได้?

ทรัพย์จากภายนอกเขาทำลายได้นะ เราเคารพบูชาก็เพื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเพื่อเคารพบูชาใช้ใหม่ แล้วเขาให้มา ถ้าจะให้ แล้วเคารพบูชาใหม่ เคารพ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พระรัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เวลาจิต เห็นใหม่ พุทธะคือความรู้ ธรรมะคือสัจธรรม สิ่งฆะคือที่เราไปรับรู้ แล้วมันรวมลงไปในหัวใจของเราเห็นใหม่

เวลานางวิสาขา พระอนนทฺ์เป็นพระโสดาบันเป็นที่ไหน พระอนนทฺ์เป็นพระ
นะ เป็นสมมุติสงฆ์ขึ้นมาก่อน อุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นพระ
โสดาบัน นางวิสาขาไม่ได้บวชพระนะ แต่ทำไมเป็นพระโสดาบันล่ะ?

เห็นไหม พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ รวมลงที่ใจ ถ้ารวมลงที่ใจแล้วใจของเรา
นี่ใครจะทำลายได้ ใจของเราละ ครูบาอาจารย์ที่ท่านบรรลुरुธรรมขึ้นมา ท่านบอกเลยนะ

“ถ้าเวลาตายไปนะ มารมันก็ได้แค่แต่โครงกระดูก ได้แต่เลือดเนื้อหนังมังสา
มันไม่ได้หัวใจเราไปหรอก”

แต่เวลาเราตายนะ มารมันอยู่บนหัวใจเรานะ มารมันอาศัยหัวใจของสัตว์โลกเป็น
ที่อาศัย แล้วสัตว์โลกจะเวียนตายเวียนเกิดไปอยู่ใต้ของพญามารนะ แต่ถ้าเราเอาใจของ
เราได้ ใจของเราเป็นพุทธะ ใจของเราเป็นธรรม มารมันจะได้อะไร มันได้แต่โครงสร้าง
มันได้แต่เศษเนื้อ มันได้แต่กระดูกไปเพราะหัวใจมันไม่เห็น มันทำไม่ได้ เห็นไหม

สิ่งที่เป็นนามธรรม เราปฏิบัติกันเพื่อความสงบของใจ เราเอาความจริง สิ่งที่เป็น
วัตถุก็เคารพ นี่ไง พระไตรปิฎกเคารพไหม เคารพ.. ทำไมจะไม่เคารพ? พระไตรปิฎกนะ
เป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่สั่งสอนไว้ ทำไมจะไม่เคารพ?

แต่ถ้าเรามีกิเลส เราไปศึกษา เราไปยึดมั่น คูสิ เราไปเห็นเงินของคนอื่น ใน
ประเทศนะ เงินของคนอื่น เราเคารพไหม แล้วเงินเราได้ใช้ไหม เราใช้ประโยชน์ไหม ถ้า
เงินของเราล่ะ เงินของเรา ประโยชน์ของเราได้ใช้นะ ความรู้ของเรา ปัญญาของเรา เรา
ศึกษาจากพระไตรปิฎกมา แล้วมันจะเกิดปัญญาขึ้นมาจากเราได้ไหม?

ถ้าปัญญาไม่เกิดขึ้นมาจากเรา พระไตรปิฎกมันก็เป็นทฤษฎี มันบอกมรรค ผล
นิพพาน แล้วเราก็อ่านแล้วมรรค ผล นิพพาน แล้วเราได้มรรค ผล นิพพานไหม มรรค ผล
นิพพาน มันอยู่ที่ไหน มรรค ผล นิพพาน มันเกิดมาจากมรรคญาณ เกิดมาจาก
สัมมาสมาธิ เกิดมาจากความสงบของใจ พอใจมันสงบเข้ามาแล้วมันออกไปโลกุตตร
ธรรม

สิ่งที่เป็นโลกุตตรธรรมคือภาวนามยปัญญา มันเกิดขึ้นมาได้อย่างไร มรรคญาณ มันเกิดขึ้นมาได้อย่างไร ปัญญามันเกิดขึ้นอย่างไร ปัญญาที่เราคิดกัน ปัญญาๆ นี่มันโลกีย ปัญญา มันเป็นปัญญาวิชาชีพ ปัญญาสติ ปัญญาข้อมูล ปัญญาที่เกิดจากการฟังใจ

แต่ถ้ามันจิตสงบเข้าไปละ แล้วปัญญาที่เกิดขึ้นมาที่มันชำระใจนะ มันเป็นปัญญา ของใจนะ ปัญญาของใจ คุณิ ความคิดของใจเพราะอะไร เพราะจิตสงบเข้ามา มันไม่มี อคติ อนาคต มันเป็นปัจจุบัน แล้วมันเข้าไปถอนอุปาทานในหัวใจ

แต่ปัญญาของเราปัญญาสมอง จิตนี้ต้องส่งออกมาที่สมองก่อน พลังงานต้องไปที่ สมองก่อน สมองได้คิด เดี่ยวก็ลืม เดี่ยวก็จำได้ เดี่ยวก็ทบทวน สมองนะพอจิตมันกระตุ้น มันก็ได้ทำงานของมัน ถ้าจิตไม่กระตุ้น สมองมันก็ฝ่อ สมองก็ไม่ได้คิด ปัญญาสมอง ปัญญาโลกนี่โลกียปัญญา ปัญญาสมอง มันเกิดมาจากใจที่ไหน มันไม่เกิดมาจากใจหรือ ถ้ามันเกิดจากใจ ต้องทำใจให้สงบเข้ามา

ถ้าใจสงบเข้ามา เห็นไหม วัตถุ ร่างกายเราก็เป็นวัตถุนะ กระจกก็เป็นวัตถุ สิ่ง ต่างๆ เป็นวัตถุทั้งนั้นนะ สิ่งที่เป็นวัตถุ คุณิ เราเอาอิฐ หิน ปูน ทราย แล้วมาหล่อเป็นรูป พระพุทธรูป เป็นรูปองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไว้เป็นที่เคารพบูชา นะ แล้วถ้าคนที่ ต่างศาสนาเขามา เขาไม่เคารพบูชา เขาทำลายละ เขาทำลายของเขาไป เห็นไหม แต่ ทำลายแล้วเราเจ็บช้ำน้ำใจไหมละ?

แต่ถ้ามันเป็นพุทธรูป ธรรม สงฆ์ ในหัวใจของเรา ใครจะทำลาย ใครทำลายของเรา ได้ เราจะไม่เคารพได้อย่างไร เคารพ! เคารพจนแบบว่าไม่ให้ใครเห็นร่องรอยเลยละ

สิ่งที่เป็นวัตถุ เป็นร่องเป็นรอย เป็นสิ่งที่ต้องถนอมรักษา เราก็เคารพ มันเป็นสิ่ง ที่ถ้าเราเข้ามาศาสนาใหม่ๆ มันก็ต้องมีสิ่งนี้ไว้เป็นที่ยึดเหนี่ยว เห็นไหม ยึดเหนี่ยวก่อน แต่ เราปฏิบัติไป เวลาเข้าป่าเข้าเขามันมีอะไร เห็นไหม ตาเป็นเทียน มือเป็นรูป รูปเทียนมัน อยู่ที่เรา แล้วรูปเคารพละ รูปเคารพเราก็คิดถึงสิ

เวลาเราระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าละ ระลึกถึงองค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าระลึกถึงเมตตาคคุณ ปัญญาคุณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่

ตรัสรู้ กว่าจะตรัสรู้ได้นะ พระโพธิสัตว์ เห็นไหม ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย ต้องสร้างบุญญาธิการ สร้างสมบารมีมา พระปัจเจกพุทธเจ้าเห็นไหม

สิ่งที่สร้างมา ถ้าไม่สร้างมา มันจะเกิดเขาวัวปัญญา มันจะเกิดมูมมอต่าง ๆ ที่มองต่างจากสังคมโลก สังคมโลกมองนะ สิ่งที่เราได้มาเป็นวัตถุของเรานะ ได้มา ๆ เวลาปฏิบัติ เราได้อะไร การเสียดล่อออกไป เสียดล่อความคิด ความเจ็บช้ำน้ำใจ ความอาลัย อารมณ์ต่าง ๆ เสียดล่อมันออกไป ทำลายมันออกไป ทำลายเท่าไรก็ได้เท่านั้น ยึดมันเท่าไร แสวงหาเท่าไร ไม่มีอะไรเลย

คุณสิ เวลาสิ่งที่ข้างนอกเป็นวัตถุที่เราต้องถนอมรักษา ความคิดก็เหมือนกัน อารมณ์ความรู้สึกก็เหมือนกัน มันเป็นวัตถุอันหนึ่งนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ว่าการที่เขาวิชฌณู เห็นไหม หลานของพระสารีบุตรไปต่อว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง เออพี่ ป้า น้ำ อา บวชหมดเลย ไม่พอใจ! ไม่พอใจ!

“ถ้าเธอไม่พอใจสิ่งใดต่าง ๆ เธอต้องไม่พอใจอารมณ์ความรู้สึก อารมณ์ความรู้สึกนั้นก็ เป็นวัตถุอันหนึ่ง”

ความคิดเป็นวัตถุนะ จิตกระทบ จิตเรารู้นะ เห็นไหม มารณะเวลามันตามสัตว์โลก มันตามตรงนี้ มันเห็นร่องรอยที่ความคิด มันเห็นร่องรอยที่ใจ มารมันเห็นหมดนะเราคิด เห็นไหม คุณเราคิดอะไร เทวดารู้หมดละ ประมัตตจิตเราคิดอะไร เขายังรู้เลย

สิ่งนี้มารมันเห็น มันเป็นวัตถุอันหนึ่ง วัตถุจากข้างนอก วัตถุนี้เป็นธาตุ แร่ธาตุ ธาตุรู้เป็นธาตุนามธรรม สิ่งที่เป็นธาตุรู้แน่ ความคิดก็เป็นธาตุอันหนึ่ง ถ้าจิตสงบเข้ามา มันจับได้หมด มันเห็นหมด มันทำลายได้หมด ว่ามันจับต้องไม่ได้ มันไม่เห็นสถานที่ ไม่เห็นอะไร มันจะทำลายได้อย่างไร? จะทำลายกิเลสได้อย่างไร?

นี่ไง ว่าเสียดล่อไม่ได้ อะไร ทำบุญแล้วไม่ได้ อะไร มันได้ตรงนี้ ได้จากหัวใจที่มันละเอียดเข้าไป เห็นไหม สัมมันกระทบกับเปลือกส้ม ใจเป็นเนื้อส้ม ความคิดเป็นเปลือกส้ม ความคิดไม่ใช่จิต จิตไม่ใช่ความคิด ขนาดว่าปฏิบัติจะเห็นใจๆ ยังไม่รู้จักใจเลย ไม่รู้

อะไรทั้งสิ้น รู้แต่ความคิดที่มันคิดออกมา แล้วมันก็ส่งต่อออกไป แล้วมันก็ส่งออกไป
มันก็วิ่งเดินออกไปข้างนอก จับต้องอะไรไม่ได้

ศึกษาธรรม ศึกษาธรรม.. ปรมาัตถธรรม นกแก้ว นกขุนทองนะ นกแก้วมันก็ท่อง
ได้ เราไปศึกษามา เราก็ท่องได้ เห็นไหม เคารพใหม่ เคารพ! เคารพถ้าไม่มีร่องมีรอยนะ
พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ไม่มีร่องมีรอย เราจะเอาอะไรเป็นที่ยึดเหนี่ยว เราเอาอะไร
เป็นที่ประพฤติปฏิบัติ

แต่ถ้าเราเคารพแล้วนะ เคารพนั้นก็เหมือนเคารพวัตถุ กราบไหว้แล้วมันได้อะไร
กราบไหว้ณะคนเขากราบไหว้ณะจิตใจเขาอ่อนโยน เขาคตัญญูกตเวที แต่เรากราบไหว้..
กราบไหว้แล้วมันด้านชา จิตใจมันหน้าด้าน พอหน้าด้าน มันทำแต่สิ่งที่ด้านๆ มันไม่ทำ
ให้เป็นคุณงามความดีกับเรา เห็นไหม

แต่ถ้าเรามีความละเอียด มันหน้าด้านไม่ได้ มันมีความละเอียด มีหิริ มีโอตตปปะ
มีความละเอียด มีความเกรงกลัว มีการถนอมรักษา เห็นไหม นี้รักษาเข้ามา รักษาให้เป็น
พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ให้มันรวมลงที่ใจ ไม่ต้องไปเอาที่วัตถุข้างนอก

วัตถุข้างนอกนะ มันเป็นกาลเวลา ไม่มีสิ่งใดคงที่ โลกนี้เป็นโลกอนิจจัง ทุกสิ่ง
สร้างขึ้นมาอรวันเสื่อมสภาพหมด ทุกสิ่งนี้ ชีวิตนี้เกิดมารอดตายหมด รอมันแปรสภาพ ไม่
มีสิ่งใดคงที่เลย เว้นไว้แต่โศดาบัน สกิทาคามี อนาคามี พระอรหันต์นี่คงที่ในหัวใจ
ธรรมชาติ สิ่งที่เป็นนามธรรมคงที่

สิ่งที่เป็นวัตถุไม่มีอะไรคงที่ ความคิดก็ไม่คงที่ ความคิดก็เป็นวัตถุอันหนึ่ง
ความรู้สึกรู้จักก็เป็นวัตถุอันหนึ่ง ภาวสวะ ภพ ก็เป็นวัตถุอันหนึ่ง เห็นไหม อาสเวหิ จิตตานิ วิ
มุจฺจิง สุตติ จิตเป็นผู้ข้าม จิตเป็นผู้ที่อาสวะสิ้นไป ตัวจิตเป็นตัวนิพพาน แล้วมันนิพพาน
แล้วมันเป็นอย่างไร มันอยู่อย่างไร วิมุตตสุขเป็นอย่างไร เห็นไหม

เรามาวัดมา เราต้องหาความจริงของเรา เอาความสงบของใจนะ หาความสงบ
หาที่พึ่ง มาเห็นไหม เรามีร่างกาย มีจิตใจ อยู่วัดก็มีปัจจัยเครื่องอาศัย มีข้อวัตรปฏิบัติ แล้ว

เราต้องมีปัจจัย เห็นไหม เราก็อยู่ก็กินแล้วก็เพื่อดำรงชีวิตไว้เพื่อปฏิบัติหาความร่มเย็นนะ
นี่ปากได้กินอาหารแล้ว ใจได้สัมผัสหรือยัง? ใจได้สัมผัสความสงบบ้างหรือยัง?

ถ้าใจได้สัมผัสความสงบ เห็นไหม มาแล้วไม่เสียเที่ยว กายก็วิเวก จิตก็วิเวก อันนี้
กายวิเวกนะ เอามาขังไว้ในวัด แต่จิตมันไม่วิเวก มันคิดถึงบ้าน มันแผ่นกระโดด เห็นไหม
กายวิเวก จิตวิเวก แล้วจะมีความสุขจริง เอวัง